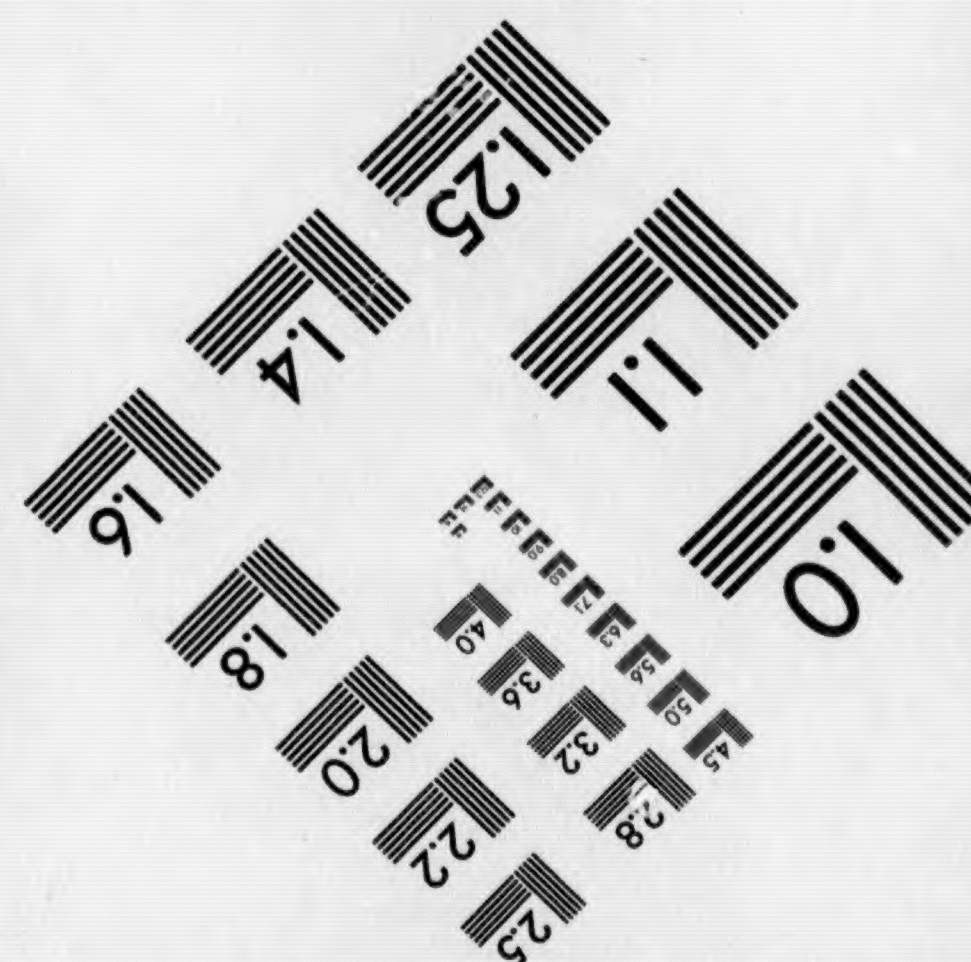
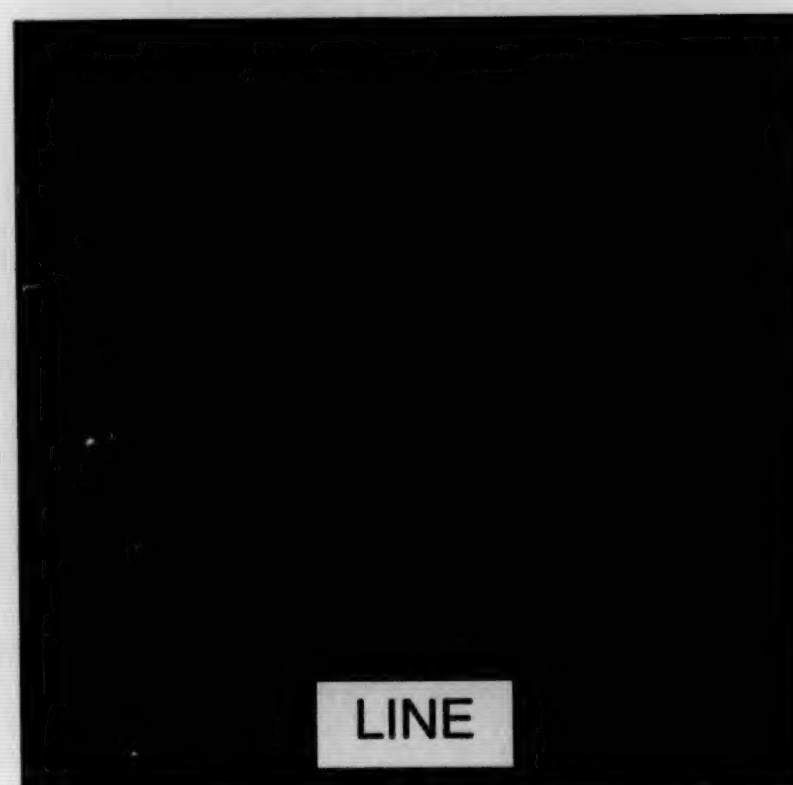
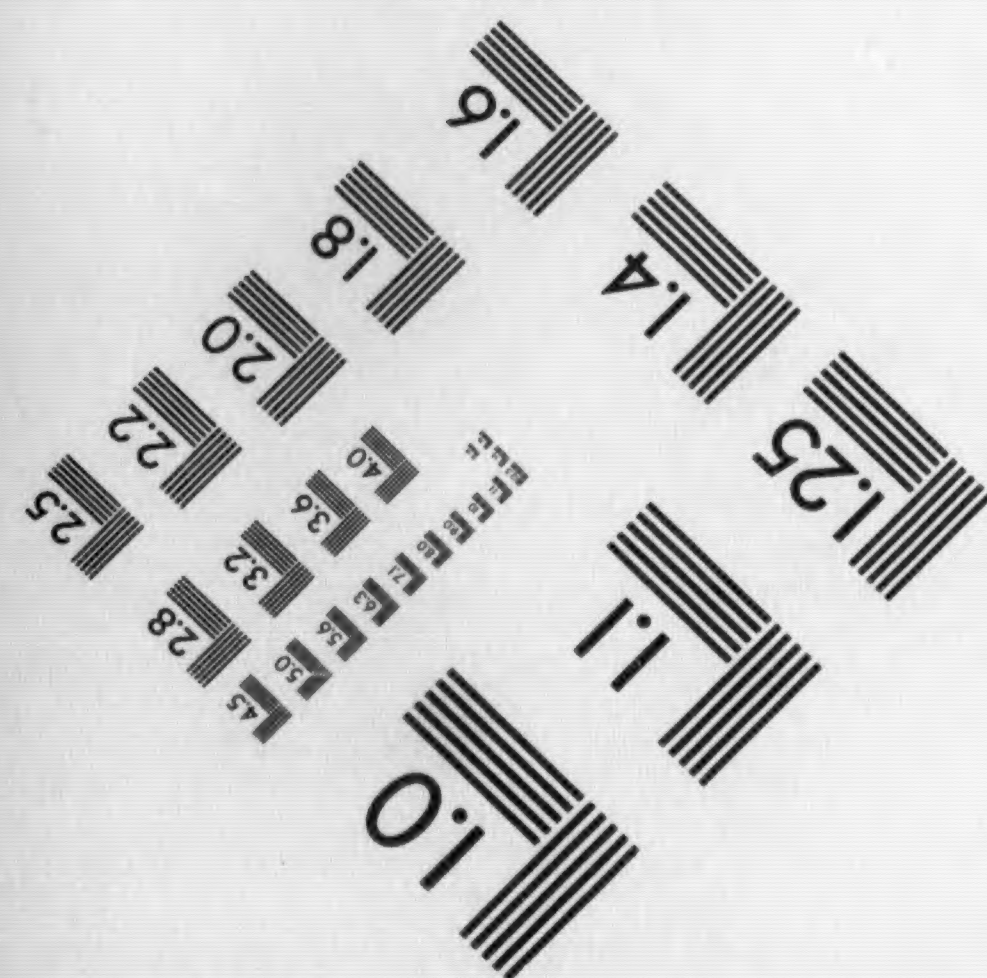
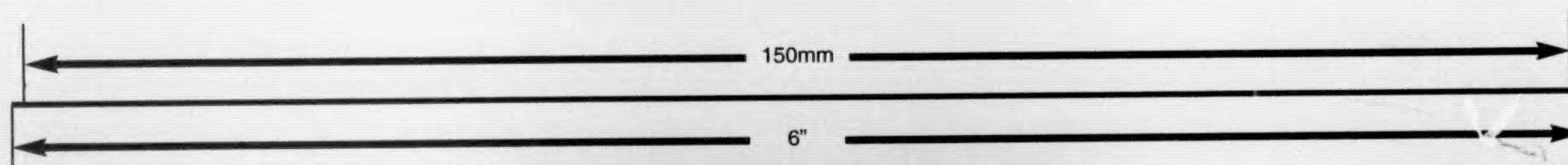
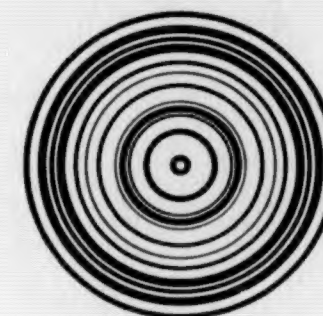
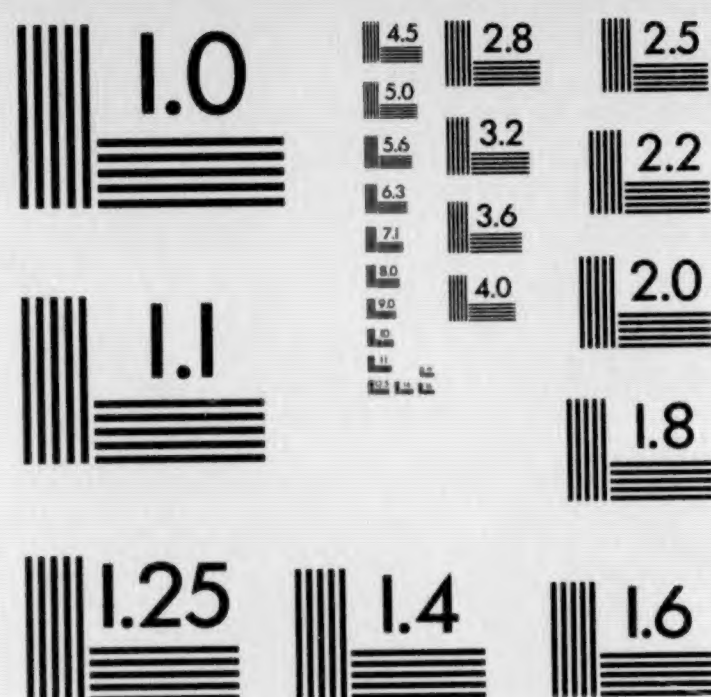
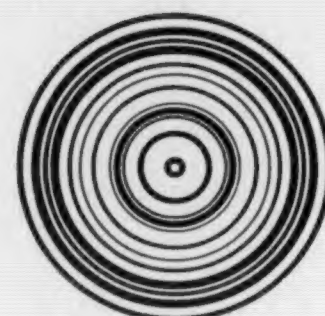
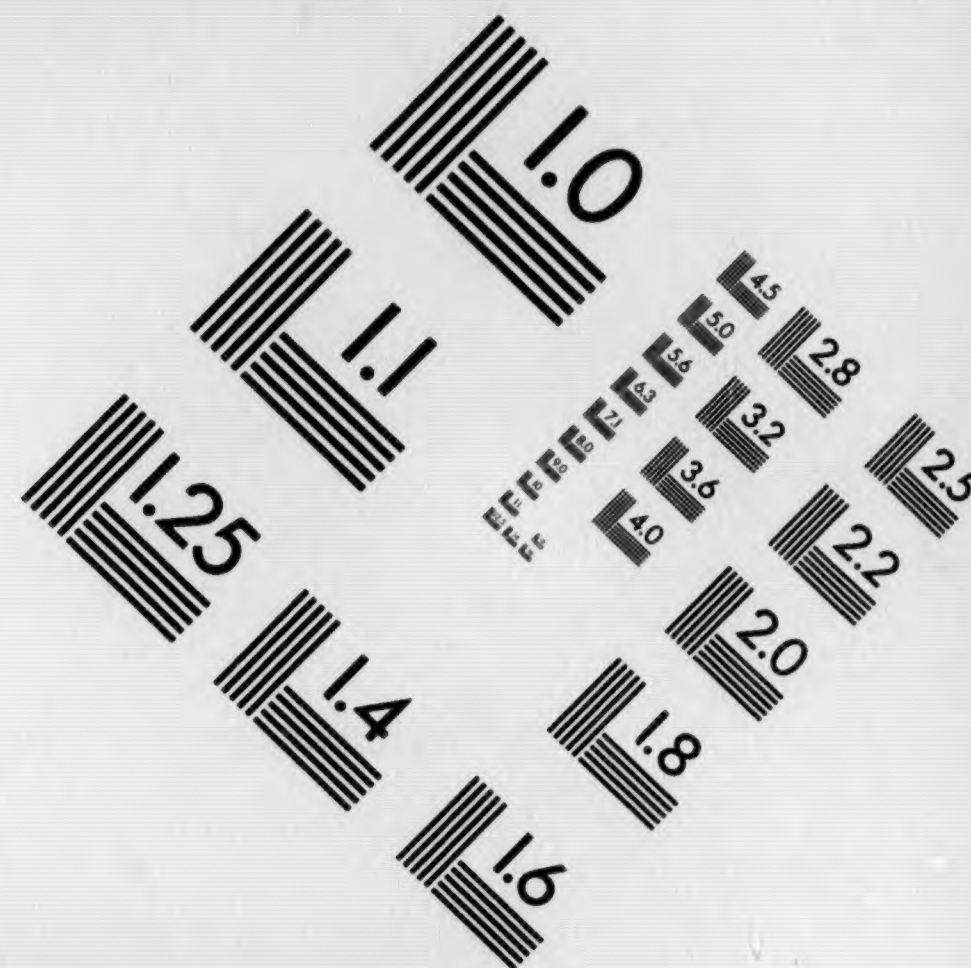
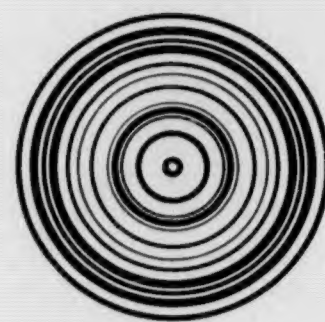
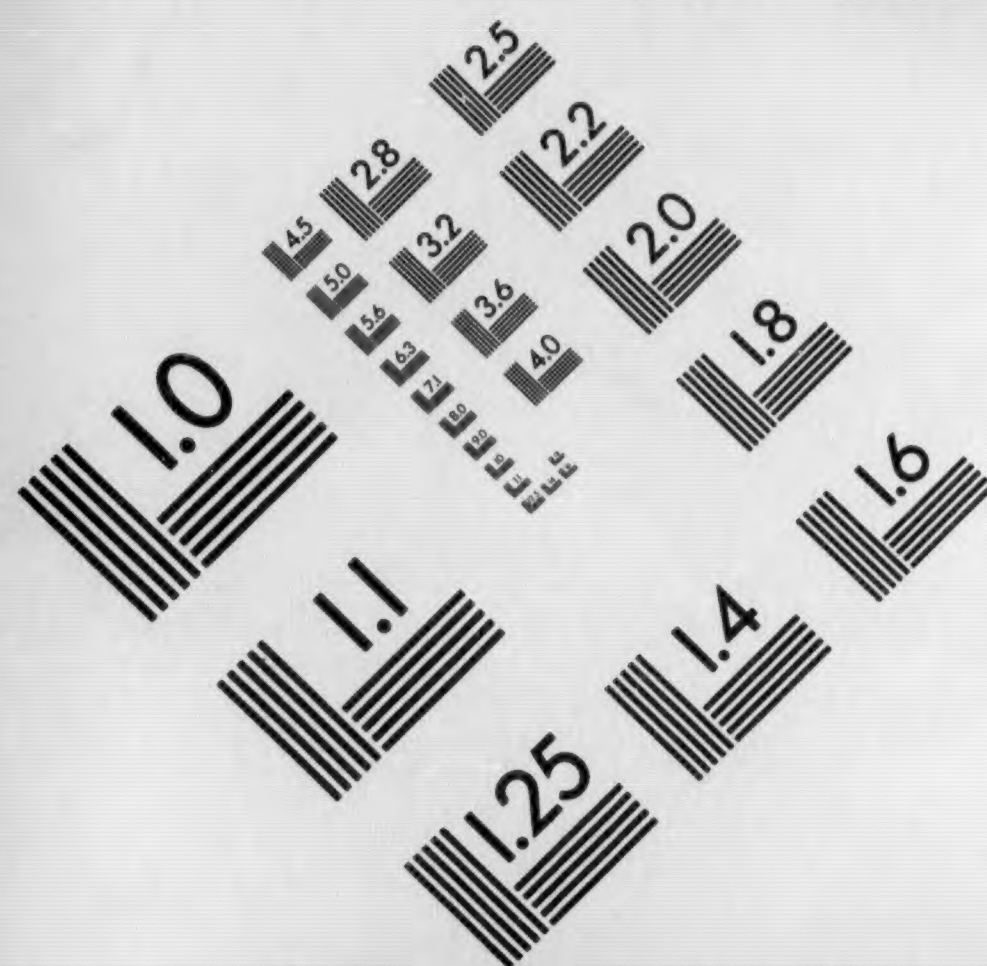

START

CONTROL TEST TARGET for Kodak Quality Monitoring

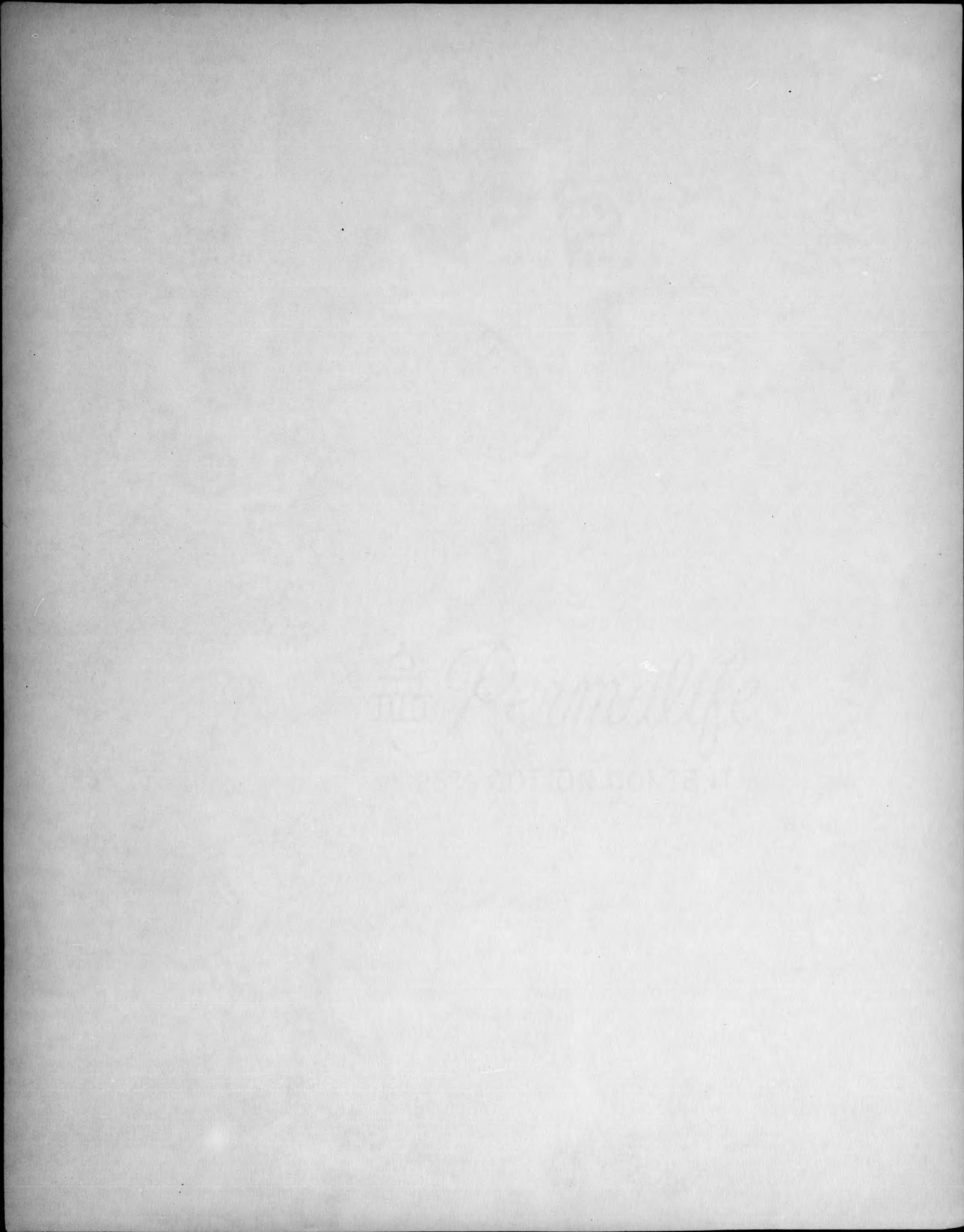
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww Xx Yy Zz
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww

Note: This target is intended for routine quality control checking and uniformity.
It is not to be used for certification of meeting any ANSI or ISO Standards for image quality requirements.
Note: To record background density, use a blank sheet of white paper.

Document Imaging
EASTMAN KODAK COMPANY
Rochester, New York 14650
1-800-232-8811

DOCUMENT
IMAGING

Microfilmed 2005
By the
Center for Jewish History

For
YIVO Institute
For Jewish Research

NEW YORK, NY

Reproduction may not be made
without permission.

YIDDISH DRAMA

PRESERVATION

PROJECT

YIVO
LIBRARY

REEL

Y-2005-1909.16

Sholem Aleichem.

Di asifeh.

In : Komedyes.

Nyu York, 1937, c1921.

BIBLIOGRAPHIC RECORD TARGET
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

Master negative Storage Number Y-2005- 1909.16

Sholem Aleichem, 1859-1916.

Di asifeh.

In : Komedyes. Spetsyele "Morgn-frayheyt" oysg.

Nyu York : Morgn-frayheyt, 1937, c1921.

Pp. 1-28.

Ale verk fun Sholem-Aleykhem ; 6

1. Yiddish drama.--lcsh

I. United States-New York-New York II. Sholem Aleichem, 1859-1916.
Works. 1937 ; 6.

ID : NXYH01-B20780
CALL #: /12427

CC: 9114 DCF: [HBR]

Reduction ratio

X 10.0

אלע ווערק פון שלום-עליכם

קאמעדיעס

ספעציעלע "מארגן-פרייהייט" אויסגאבע, ניו יארק, 1937

דער טעאטער

Copyright, 1921, by Olga Rabinowitz (Sholom-Aleichem), New York

PRINTED IN THE UNITED STATES OF AMERICA

אינהאלט

7	די אסיפה
29	יקנה"ו
135	מול טוב!
169	פארביטען די יוצרות
197	אגענטען
219	קעניג פיק
237	שראנע
263	עולםהבא
281	מיסטער בוים אין קלאזעט
201	אינצווייטן א זעכסדאוועכציג

די אסיפה

א. ריינע סטענדיע.

געשריבען אין יאָהר 1889.

די נעמען פון די פארשוינען:

ראבינער. נאך נאך א יונגערמאן, גענדיגט פיער קלאסען, מראנט בלויז ברילען.

ראבינערשע. זיין ווייב. א יונג ווייבעל.

ברודערש. א בעלה-לואה. נישט נאך קיין יונגערמאן, אבער אויף נישט קיין אלטער איד. רייבט זיך צווישען יונגע לייט.

שמה. א נגיד'ישער יונגערמאן. האלט די טאקסע.

אברהמאל. א יונגערמאן א „משכיל“. גיט וואכער.

אהרצי. גאר-וואס אראפ פון קעסט. שטופט זיך צו די גרויסע.

בנצי. ויצט נאך אויף קעסט. קוקט אהרצין אין די צייהן אריין.

מאטאל

יענקעל

יוסעל

הערשעל

פערעל

אנשעל

איצעל

לייפקע. א שמש.

בחורים, וואס לייענען גאנצען.

די סצענע קומט פאר אינ'ם סוף פונ'ם נייענצעהנטען יאהרהונדערט, אין א קליין שמערטעל, פונקט צווישען מאקארעווקע און צווישען סטרישמ, אין דער סביבה פון מאזעפעווקע, ביים ראבינער אין שטוב, שבת-צור גאנצט נאך חבדלה.

[דער עולם נעהט ארום איבער דער שטוב. מע רויכערט, מע רעדט.
עס איז א געפילדער ביו'ן הימעל. דער ראבינער זעצט זיך אוועק
ביים טיש.]

ר א ב י נ ע ר. ששש! שא! איך בעט מיינע ליעבע געסט
זיך זעצן ארום טיש און אויסהערען קודם כל דעם „דאקלאר“, וואס
איך וועל אייך דא פארלייענען, בכדי מיר זאלען זיך קאנען נומ
פארשטעהן, צו וואס האבען מיר זיך דא צונויפגעקלויבען. זעצט
זיך, זעצט זיך. [געסט ארום א פאפיער פון דער זייטשענע אוו לייענט].
„היות...“

ש מ ח ה. ראשית חכמה, איהר זענט דאך עפיים, ווי זאגט ער,
א ראבינער ביי אונז; הייסט דעם שמש, לאז ער אקארשט ברענגען
דעם ביטערען טראפען און טאקי פארבייסען אויך.

ר א ב י נ ע ר [צום שמש]. רב ליב! ווייסט איהר וואס?
טהוט א שפרונג אויף איין פוס... שא! [צום ווייב]. קום גאר אהער,
מיין הארץ! הערינג האסט דו דאך מסתמא? הייס, נשמה מיינע,
דערווייל צוגרייטען פארבייסען און...

ב ר ו ך - ה ע ר ש. איך האב געמיינט — אי-פע, א חרפה,
א בושה, כלעבען! נא דיר גאר הערינג אין מיטען שבת-צורנאכטס!
ביי לייטען האב איך געזעהען אויף איין אסיפה...

א ב ר ה מ ע ל. ע! שלאגט-זשע נישט איבער אין מיטען!
מע לייענט דאך עפיים, דאכט זיך, הא?

ש מ ח ה. מאהלט אייך, קיין עולה וואלט נישט געווען, אז
די רביצין זאל געווען צוגרייטען א בארשמשעל, אבער אזוי, א
וואלכעש טאקי, ווי זאגט ער...

ר א ב י נ ע ר ש ע. אָט האָסט דו דיר די אנדערע טעג יום טוב, טאָמער איז קאָרג! ווער האָט זיך געקאָנט ריכטען, אז פלוצים, אין מיטען מיטוואָך שבת-צירנאכטס...

ר א ב י נ ע ר. שא! שלאָג-זשע נישט איבער, מאמעטשקע! זעהסט דאָ, אז מע טהוט עפּים! [לייענט ווייטער]. "היות..."
ל י י ב ק ע. נו, ווער נים געלט? מע באַדאַרף דאָך עפּים געלט אויף משקה, צי ניין?

ב ר ו ד-ה ע ר ש. נו, יונגעלייט, וואָס שווייגט איהר?
א ה ר צ י. חברה בחורים, רוקט זיך אַקאַרשט אַרויס מיט די מזומנים!

ב נ צ י. מיט די מזומנים אַקאַרשט!
ב ח ו ר י מ. [אלע אינאיינעם]. לאַמיר שוין הערען עפּים! מיר זענען נישט געקומען אַהער בראַנפּען טרינקען. מע טהוט דאָך עפּים אין איין ענין! לאָז מען אַפּלייענען, וועט מען נאָכדעם האָרען וואָס, ווער, וועמען! [מע רוקט אַריין דעם שמש עטליכע זילבערנע מסבעות].

ר א ב י נ ע ר. [הוסט און לייענט]. "היות..."
ר א ב י נ ע ר ש ע. ניטאָ קיין הערינג, אויסגענאנגען! וואָס טהוט מען?

ר א ב י נ ע ר. נו, קויפט מען, אז ס'איז ניטאָ! אַבער לאָז צורדוה! שוין וויפּיעל מאָל אָנגעהויבען — אַ מעשה אָהן איין עס! [לייענט]. "היות..." כפי אַזוי ווי היינטיגע צייטען אַט דאָ זעהען מיר אירען געבאָך מוטשען זיך פשוט, ווערען אויסגעריסען...

ב ר ו ד-ה ע ר ש. וואָס לייענט ער דאָס?
ש מ ח ה. ווייס איך! אַ "רעטש", אפנים.
א ה ר צ י. שא! לאָז זיין שטילער אַ ביסעל! מע לייענט דאָך עפּים!

ב נ צ י. איהר זעהט דאָך, אז מע לייענט, זעהט איהר דאָך!
ב ח ו ר י מ. [אלע]. שא! ששא! שששאא!
ר א ב י נ ע ר. [הוסט און לייענט]. "היות..." ניין, וואו האלט איך? יא... "אויסגעריסען, קיין פרנסה איז ניטאָ, מע שלאָגט,

מע יאָגט, מע רייסט, מע בייסט, מע סיפּעט, מע ציפּעט — ס'איז שלעכט! מענטשען פאלען אין די גאסען, מע געהט אויס פאר הונד-גער געבאָך. אומעטום, אין אלע ערטער, האָבען זיך געפונען, ווי ס'איז אייך באַקאנט, מענטשען אַרענטליכע, געבילדעטע מענטשען, געלעהרענטע מענטשען, מענטשען, קאָן מען זאָגען, מיט אַ פאַר-שטאַנד, מענטשען גוטע, הומאנע מענטשען, מענטשען וואָס זאָרגען לטובת הכלל, מענטשען וואָס טהוען זעהר פיעל פאַר זייערע אַרעמע ברידער, יעדער העלפט ווי ווייט מעגליך, מיט וואָס ער קאָן. מע מאַכט אסיפות, מע קלויבט געלט, מע טיילט צדקות — הכלל, מע טהוט, מע ארבייט, מע שלאָפט נישט. אומעטום הערט מען:
ק א מ י ט ע ט, ע מ י ג ר א צ י ע...

ב ר ו ד-ה ע ר ש. יא, איך בעט אייך, הערר ראַפינער, מאַכט מיך קלאָר, וואָס איז דער ענין פון דער ע מ י ג ר א צ י ע? איך הער, מע רעדט אלץ: "עמיגרציע, עמיגרציע!"
א ה ר צ י. אַך, שלאָגט נים איבער! לאָזט קאָנטשען, וועט איהר נאָכדעם פרענען!

ב נ צ י. פרענען וועט איהר נאָכדעם פרענען.
ש מ ח ה. ס'איז דיר נאָר איין אַקציע מיט אַ אירען! יענער פרעגט, ער וויל וויסען — פרעגט ער!
א ב ר ה מ ע ל. יאָ פרענען — מע דאַרף דאָך אַבער אויס-הערען פריהער! לייענט, לייענט!

ר א ב י נ ע ר. [לייענט ווייטער]. "עמיגרציע, אַמעריקע, פאַר-לעסטיגע. אומעטום טהוט מען לטובת הכלל. אויף די גאָזעטען לייענען מיר: דאָ איז דאָס, דאָרט איז יענעם, חברות זענען פאַרהאן שוין כמעט אויף דער גאַנצער וועלט — אין מאַקאַרעווסקע, אין קאַש-פעראַוו, אין יאַמפּעלע, אפילו אין סטרישטש איז אויך דאָ אַ חברה. אַ חרפה, אַ בושה — אזא שטאַנדט, ווי אונזער שטערטעל איז, אירען, אָהן עין-הרע, אַזוי פיעל, זאָלען זיך נאָר מעהרען..."

ב ר ו ד-ה ע ר ש. זאָלען זיך מעהרען? נאָר קיין נאָר נישט אַנגער ראַפינער, כלעפּען!

אברהם מ'ל. בקיצור, ווערטלעך אהן א זייט — מע לייענט
דאך עפ'ס!
ב'חורים [אמע]. אבער לאז האבען איין עק! לייענט!
לייענט!

ראבינער. „אזוי פיעל אירען, אהן עין-הרע“... המ...
המ... איך מוין טאקי באמת... „צייט עפ'ס אנהויבען צו טהון אונז
אויך, עפ'ס אין זינען האבען טובת הכלל...“
ברוך-ה' ש'ש. בכ'ן, נו, איז וואס?
אברהם מ'ל. בראש האט איהר מעהר קיין צייט נישט פון
דער גאנצער וועלט!

ב'חורים [אמע]. לייענט, לייענט!
ראבינער. „על פ'ן איז געבליבען בהסכמ... בהסכמ פון
אונזערע יונגעלייט און בחורים, משפ'לים, געבילדעטע, יונגלעך וואס
האבען ליעב השכלה, וואס לייענען א בלאט און וואס ווייסען וואס
אויף דער גארער וועלט טהוט זיך, וואס נעמען זיך אן, וואס פאר-
שטעהען, וואס פיהלען, וואס...“

ברוך-ה' ש'ש. נו, בקיצור, לאמיר שוין הערען וואס?
אברהם מ'ל. האסט דו געזעהען? א איד איז דיר קיין
קאטאוועס נישט! האט קיין צייט נישט א ביסעל!
ב'חורים [אמע]. נו, לייענט, לייענט!

ראבינער. „וואס פארשטעהען, וואס פיהלען, וואס געבען
אכטונג, וואס זעהען, וואס הערען, וואס ווייסען, ווי ווייט שלעכט
ס'איז אונז היינטיגע צייטען, — לכן איז געבליבען, אז מיר זאלען
זיך היינט צונויפקלויבען דא ביי מיר און אלע אינאיינעם דא עפ'ס
אנהויבען צו קלערען און טאקי טהון אויך עפ'ס לטובת הכלל, ווי
ביי לייטען, בכדי מיר זאלען זיך נישט דארפן שטעמען פאר די איבע-
ריגע שטערט ארום און ארום, און מע זאל זעהען, ראשית חכמה...“
ש'מ'ח. נו, אדרבה, ס'איז טאקי א יושר.

ברוך-ה' ש'ש. איך פארשטעה נישט וואס? ס'איז ביי
אונז דען נישטא קיין חברות? קארנ צדקה ווערט צעטיילט ביי אונז

א יאהר? וויפיעל פאלט אריין ביי אונז מעות חטים? היינט די
טאקסע? ...!

ש'מ'ח. אה, לאזט צורוה! נישט דאס מיינט מען!
ברוך-ה' ש'ש. וואס דען מיינט מען? לאס איך וויסען.
א'ה'ר צ'י. איהר האט דאך געהערט! אט דאס, וואס דער
ראבינער האט געלייענט.

ב'נצי. איהר האט דאך געהערט וואס מע לייענט וואס!
ברוך-ה' ש'ש. וואס טויג מיר וואס ער לייענט! הערט
צו, וואס איך וועל אייך זאגען!

אברהם מ'ל. וואס טויג מיר דאס זאגען אייערס, וואס
איהר וועט זאגען! איך ווייס פריהער, וואס איהר וועט זאגען!
אייך און שמחה'ן ליגט אין קאפ די טאקסע. וואס חלומ'ט זיך א
טהון? — פראסע!

ש'מ'ח. א משל! דאס איז יא, ווי מע זאגט: אז ציבעלע
איז ציפול, איז קנאבעל קנאבולי... ווער פרעגט דיר ווער?
ב'חורים [אמע]. אבער שלאגט נישט איבער! לאזט א
אירען רעדען!

א'ה'ר צ'י. וואס ווערט פון דעם רעדען? מע דארף עפ'ס
טהון!

ב'נצי. טהון באדארף מען!

ראבינער. „און מע זאל זעהען, ראשית חכמה...“

ברוך-ה' ש'ש. נו? געלט מסתמא? וואס איז דא
פארהאן וואס צו טענה'ן א סך?

ש'מ'ח. הערסט דו? געלט? אט דאס מיינט דער פוסק?
ס'א קטניות!!! ...!

אברהם מ'ל. נו, און אז געלט, איז וואס? וואס-זשע האט
איהר זיך דא אזוי דערשראקען?

א'ה'ר צ'י. מע באדארף אבער באקלערען, ווי אזוי געלט?

ווי ארום געלט? ס'איז קיין קונץ נישט גלאט אזוי — „זשיר,
דאוואי הרקשע!“ דערויף האָבען מיר דאָך געמאַכט איין אסיפה,
אז מע זאָל באַקלערען דעם ענין אַקוראַט!

בנצ'י. פאַרשטעהט זיך, מע באַדאַרף באַקלערען דעם ענין
אַקוראַט!

אברהם'על. אז מע לאָזט אַבער ניט רעדען. איינער דעם
אַנדערען שלאָגט איבער, טויג דאָך אויף פפרות! לייענט, לייענט
ווייטער!

בחורים. לייענט, לייענט!

ראבינער. „באדאַרף מען זעהען, ראשית חכמה, אז...“

ברוך-הערש. אז וואָס?

אברהם'על. האַרט שוין אויס אַ וויילע!

ראבינער. „ראשית חכמה, אז אונזערע נגידים...“

שמחה. אונזערע נגידים? באַלד עפּים — סהוט מען
יך אַ וואָרף צו די נגידים!

אברהם'על. איי, לאָזט צורוה! פאַר וואָס זאָלט איהר
איבערשלאָגען אלע מאָל?

בנצ'י. למאי זאָל מען איבערשלאָגען למאי?

ראבינער. „אז אונזערע נגידים מיט די נגידים מיט די

בעלי-בתים, מע זאָל זיך צונויפלעגען, מאַכען אַ...“

ברוך-הערש. נו, דאָס האָב איך געוואוסט פריהער!

אויפגעטהאָן אַ נייעם! פונקט דאָס זעלביגע, וואָס פאַר אַ יאָהרען
אין דער צייט!

אברהם'על. אַ היסטאָריע דיר מיט דעם אירען! לאָזט
ניט רעדען יענעם אַ וואָרט!

ברוך-הערש. ווייסט איהר וואָס, רב ראבינער? וואָס

טויג די אלע משא-ומתנעם — זאָגט בקיצור, וואָס באַדאַרף מען
טהון?

שמחה. בקיצור? מע באַדאַרף קודם כל אויסקלויבען דאָ
אויף דער אסיפה גבאים, אַ נאמן, טשעלענעס הייסט דאָס.

אברהם'על. טשעלענעס? מי ומי ההולכים?

אברהם'על. וואָס הייסט ווער? מיר טאָקי אליין.

בנצ'י. טאָקי מיר אליין טאָקי!

שמחה. שא! לאָזט זיך דיענען! קודם כל דאַרף מען...

מאָס'על. ניין! מע באַדאַרף פריהער גוט אַפּקלערען...

יענקע'על. וואָס אַפּקלערען?

יוסע'על. דאָס הייסט, אויפשרייבען דאָס אלץ אויף פאַפיער
און...

הערש'על. אין סטרישטש איז אַנדערש. דאָרט האָבען
זיי פריהער אַוועקגעשריבען אַ בריעף קיין פייטערבאָרג...

בער'על. ער דערצעהלט מיר סטרישטש! איך קום ערשט

צו פאָהרען פון סטרישטש פאַר יום-טוב, זאָגט ער גאָר דאָס!

אנש'על. מילא וואָס איז די נפסאמינה — צי אזוי, צי
אזוי?

איצע'על. ס'א גרויסער חילוק, נאָר! איך וועל דיר ווייזען

דעם לעצטען נומער „המגיד“! [שלעפט פון קעשענע דעם נומער „המגיד“,

און צווישען די בחורים ווערט אַ גערעדעריי].

ברוך-הערש. לאָז זיין שטיל, יונגעלייט! אז עלטערע

רעדען, באַדאַרפען יונגעלייט שווייגען.

יענקע'על. ס'איז אַ סברה, אז אין די ענינים האָבען די

יונגעלייט פונקט אזא דעה, ווי די אלטע אירען.

שמחה. אין פאָד וועט איהר זאָגען אַ דעה, ניט דאָ. דרך

אריץ!

יוסע'על. [צו די איבעריגע בחורים]. נו, האָב איר דען ניט גע-

זאָגט, ס'וועט אזוי זיין?

שמחה. שא! ווייסט איהר וואָס? אַט הערט מיר אויס.

איר וועל אייד זאָגען נאָר צוויי ווערטער! [סרייבט אויפ'ן טיש].

אברהם'על. שלש דברים — צוויי ווערטער אויף פיער

זיינער-שעה.

א ה ר צ י [אויס' מיט]. אז איהר ווילט מיר פאלגען, וועל איך
איין זאגען גאר איין אנדער פלאן.

ב נ צ י. גאר איין אנדער מין פלאן גאר!

ב ח ו ר י מ [אלע]. נו, אדרבה, זאגט, זאגט!

ב ר ו ד ה ע ר ש [האט צו שטח'ן דאס מויל מיט דער האנט].
לאז א אידען רעדען!

ש מ ח ה [רייסט אראפ די האנט און שרייט]. לאז מען קלויבען
נבאים על-פי גורל!...

א ה ר צ י. ווייס איך וואס — גורל! רעדט ווי א דולער!

ב נ צ י. ווי א דולער רעדט ער!

א ב ר ה מ ע ל. ניין, לאז אויסרעדען! האסט דו געהערט,
ווי מע לאזט נישט רעדען קיין ווארט? ס'איז דיר גאר א קאמעדיע
מיט א אידען!

ש מ ח ה. סע טויג ניט! דאס בעסטע איז, ווען איהר זאלט
מיר פאלגען!

ב ר ו ד ה ע ר ש. פאט איך מיין... איך מיין גאר איין
אנדער מין מיין.

ר א ב י נ ע ר. לאס איך שוין ארויסזאגען מיין מיין, וועט
איהר נאכדעם ארויסזאגען אייער מיין!

ב ח ו ר י מ [אלע]. דער ראפינער! דער ראפינער לאז זאגען!
ב ר ו ד ה ע ר ש. וואס וועט ער זאגען? מע ווייסט פריהער
וואס ער וועט דארטען זאגען: ער וועט זאגען „געלט" — מע
ווייסט דאס!

א ב ר ה מ ע ל. וואס טויג מיר מעשיות, רב ברוך-הערש?
איהר זענט א גוטער נודניק. לאזט אויסרעדען א ווארט, וועט איהר
איין נאכדעם זאגען!

ב ר ו ד ה ע ר ש. מילא, נו, גע'פועל'ט, גע'פועל'ט!
[טאכט צו דאס מויל מיט דער האנט און שווייגט].

ר א ב י נ ע ר. „... מע זאל אנהויבען זארגען לטובת הכלל..."

ב ר ו ד ה ע ר ש. וואס פאר א טובת הכלל? א נאנצע
נאכט „טובת הכלל"!

א ב ר ה מ ע ל. ע! מע האט דאך גערעדט, ס'זאל זיין
שטיל!

ב ר ו ד ה ע ר ש. נו, נו! בקיצור! גע'פועל'ט, גע'פועל'ט.
ר א ב י נ ע ר. „און מע זאל טאקי אנהויבען עפיים טהון
אויך לטובת הכלל..."

ב ר ו ד ה ע ר ש. אבער...

א ב ר ה מ ע ל. שט! האסט דו געהערט, א איד קאן זיך
נישט איינהאלטען א מינוט? ס'איז דיר גאר א קאמעדיע און
גענוג!

ר א ב י נ ע ר. „בכדי מע זאל קאנען עפיים טהון לטובת הכלל,
איז ניט דער עיקר די משלענעס. משלענעס וועלען זיין גענוג..."
ב ר ו ד ה ע ר ש. וואס פאר משלענעס? איין אופראווע
ביי אייך, צי וואס?

א ה ר צ י און ב נ צ י. נו, לאז זיין נבאים.

ב ח ו ר י מ [אלע]. ניין, טאקי משלענעס! פאר וואס ניט
קיין משלענעס טאקי?

א ב ר ה מ ע ל. בקיצור, משלענעס, נבאים — ס'א נפסא-
מינה א ביסעל!

ש מ ח ה. ווי אזוי-זשע וועלען מיר דאס קלויבען די נבאים?
א ה ר צ י און ב נ צ י. וואס הייסט, ווי אזוי? מיר
וועלען נעמען און וועלען אויסקלויבען טאקי צווישען זיך, אט דא א.
מ א ט ע ל. ווייסט איהר וואס? איך וואלט געזאגט אזוי:
איך האב געלייענט יענע וואך אין פלאט, שרייבט דארט איינער...
י ע נ ק ע ל [שמועס אפ מאטלעז]. שט! ניין, דאס טויג ניט!
איך וועל איין זאגען, ווי אזוי!

י ו ס ע ל. אט האט זיך געפונען א בעל-יועץ — ע ר וועט
זאגען!

ה ע ר ש ע ל. נו, זאג דו, לאמיר הערען, אדרבה!

פערעל. פארהאן עלטערע דא, לאזען זיי זאגען.
אנשעל [שפרינגט ארויס]. עלטערע, יונגערע — זאגען מעג
זיך איטליכער זאגען. דארויף איז דאס איין אסיפה!
איצעל [שלעפט דעם "המגיד"]. דער "המגיד" זאגט... אין
"המגיד" שרייבט איינער א קארעספאנדענציע...
ברוך-הערש. שבעה דברים בגולם! יונגעלייט האבען
דיר קיינמאל קיין צייט ניט!
שמחה. נו, זאגט-זשע איהר, ווי אזוי?
אברהם-מל [אויפ'ן מיט]. איר וואלט געזאגט גאר אנדערש.
מע באדארף גאר ביי די עלטערע בעלי-בתים נישט פרענען; זיי
מאכען תמיד קאליע. לאמיר אויסקלויבען דא צווישען זיך טאקי
גבאים. מיר זענען דאך אלע דא, לאמיר נעמען און ווארפען גורל,
ווער ס'זאל זיין גבאי, ווער נאמן, ווער א רואה-חשבון...
ברוך-הערש. אלע? נא דיר גאר אלע! גאנץ קעסעלע-
קהל? א שיינדעלע!
בחורים [אלע]. פאר וואס ניט אלע?
ברוך-הערש. אפשר יונגע צוציקלעך אויך? "יעמוד
עם כל הנערים" הייסט דאס?
בחורים [אלע]. פאר וואס דען ניט? היינט פיהרען די
וועלט גאר די יונגעלייט. לייגענט אויפ'ן בלאט, וועט איהר זעהען.
ראבינער. צו וואס טויג דאס שפארען, וואס איהר
שפארט זיך דא, אז איהר ווייסט גאך גאר ניט וואס און ווען? וואס
וועט ארויסקומען פון די גבאים, אז מיר האבען קיין געלט נישט?...
ארהרצי. ניין, סע טויג ניט אזוי!
בנצי. אזוי טויג עס ניט!
אברהם-מל. פאר וואס? פאר וואס טויג ניט? האסט
גאך גאר ניט געהערט, און זאגסט שוין, אז סע טויג ניט? ס'איז א
ריינע קאמעדיע!
שמחה [אויפ'ן מיט]. פאלגט-זשע איהר מיר, וואס איר וועל
איין זאגען!

ברוך-הערש [שלעפט איהם]. לאזט-זשע זיך ריענען!
הערט וואס איר וועל איין זאגען!
שמחה [רייסט זיך אויס]. ניין, שמעני, הערט מיר צו!
ברוך-הערש [האפט שפחה'ן פאר א האנט]. וואס איז פאר
א הפקות — נישט לאזען יענעם אויסרעדען א ווארט, הא?
שמחה. ווער לאזט איין ניט רעדען? רערט איין
געזונטערהייט!
ברוך-הערש. לאז מען קודם כל אויסקלויבען גבאים
פון די עלטערע יונגעלייט, וואס זענען דא.
ארהרצי. וואס עפס פון די עלטערע גראד?
בנצי. באלד עפס די עלטערע?
ברוך-הערש. איטליכער בעל-דרשן דרשה'ט פון ויינעם-
ווענען.
אברהם-מל. ס'איז דיר אבער טאקי גאר א ריינע קאך-
מעדיע! לאזט מיר אויסרעדען, גאכרעם וועט איהר איין זאגען
וואס איהר ווילט!
ראבינער [שמעהט אויף, טהום א פאסט מיט דער האנט איבער'ן
מיט]. שאט! עטליכע ווערטער, נישט מעהר! וואס האבען מיר
זיך דא צונויפגעקלויבען? זיך קריענען? שרייען? פילדערען?
צי טאקי עפס אין זינען האבען איין ענין, הא? איך האב געמיינט,
אז מיט יונגעלייט קאן מען עפס מאכען, צום סוף — ווער? וואס?
גאך ערגער ווי מיט עלטערע מענטשען! וואס פאר א פנים האט
דאס? — פרעג איך איין! א פרעמדער מענטש זאל שמעהן דא
ביי דער זייט, וואלט ער דאך פון אונז חוץ געמאכט, באשריבען
אויף די גאזעטען!
בחורים [אלע]. גערעכט, גערעכט!
שמחה. באשרייבען אויף די גאזעטען? [קוקט אויף איצטען].
אנו, לאז זיך גאר עמיצער פרובען פון אונזערע בחורים'לעך בא-
שרייבען דאס אויפ'ן בלאט!

א י צ ע ל [שפרינגט ארויס]. וואס זשע האט איהר אזוי אַנִי געשראָקען? אז מע וועט וועלען, וועט מען אייך טאָקי באַשרייבען פון קאָפּ ביז די פיס, אז איהר וועט זיך מיט קיין צעהן וואסערען ניט אַפּוואַשען!

ב ר ו ך - ה ע ר ש [צו איצלען]. אַה, דו שנעק איינער! די נאָז וויש אָפּ! וואָס זאָגסט דו אויף זיין טאַטען דעם אָנזעצער? ער וועט אונז באַשרייבען אויף די גאַנצעמען! א רייבער געוואָרען נאָר! אין חדר אַרײַן, דו שקאַץ איינער!

מ אָ ט ע ל [צו איצלען]. מיט אַ פראַצענטניק שטעלסט דו זיך אַוועק אויס'טענה'ן! דו קענסט זיי ניט — די פאַנאַטיקער, די פיאַווקעס?

ש מ ח ה. די פיאַווקעס? אַה, דו שיינאָץ איינער, עזות-מחוצץ-פנים! א אידען מיט אַ באָרד שטעלסט דו זיך זידלען? דו מיינסט, ס'ע איז די טאַקסע, וואָס איהר האָט זי באַשריבען אויפ'ן בלאַט? [עס ווערט צווישען עולם אַ סומאַטאָכע. דער ראַבינער האַלט זיי אַיין].

ר אַ ב י נ ע ר. אין גאַטעס ווילען! עס וועט דאָך זיין אַ חרפה, אַ בושע פאַר לייטען, אז מיר וועלען זיך אזוי צענעהן! מע וועט זאָגען: יונגעלייט האָבען קיין שכל ניט פון דאַנען אַהין. האָבען מיר זיך שוין צונויפגעקלויבען, באַדאַרפען מיר עפּים מתקן זיין.

אַ ב ר ה מ ע ל. נו, אַדרבה, נו? לאָז מען עפּים טהון! אַ ה ר צ י [צו ברודערשען מיט שמחה'ן]. איהר זענט דאָר עפּים עלטערע! נו, זאָגט איהר, לאָמיר האָרכען.

ב נ צ י. נו, אַדרבה, נו, לאָמיר האָרכען לאָמיר. ב ר ו ך - ה ע ר ש. האָב איך דאָך אייך געזאָגט! נו, מישען זיך אַרײַן די יונגעלעך אין מיטען. איך זאָג: עס וועט גאָרנישט זיין דערפון, מחמת...

ש מ ח ה. ס'איז אַ טעות, רב ברוך-הערש, כלעבען, אַ טעות! אַט הערט מיך אויס, וואָס איך וועל אייך זאָגען.

אַ ה ר צ י. נו, זאָגט זשע איהר, אז איהר לאָזט יענעם ניט זאָגען.

ב נ צ י. נו, אַדרבה, אַדרבה? ש מ ח ה. לאָז מען קודם כל קלויבען גבאים; נאָכדעם וועט מען שוין וויסען וואָס צו טהון.

ר אַ ב י נ ע ר. וואָס זשע, גלאַט גבאים? מע באַדאַרף דאָך פריהער אָפּקלערען אַרום וואָס צו טהון!

אַ ב ר ה מ ע ל. ניין, שמחה איז גערעכט: פריהער באַדאַרף מען קלויבען גבאים, משלענעם.

ב ח ו ר ים. משלענעם, משלענעם! אַ ה ר צ י. מי ומי המשלענעם?

ב נ צ י. ווער זענען די משלענעם ווער?

ר אַ ב י נ ע ר. משלענעם וועלען זיך געפינען. נישט דאָס איז דער עיקר. איך האָב געוואָלט פריהער איבערלייענען אייך דעם דאָקלאָד...

ב ר ו ך - ה ע ר ש. וויעדער „דאָקלאָד“? ער האָט דאָס צו טהון מיט'ן דאָקלאָד!

אַ ב ר ה מ ע ל. אָבער שלאָגט ניט איבער! ס'איז דיר נאָר אַ קאָמעדיע און גענוג!

ב ח ו ר ים [אלע]. לאָזט רעדען דעם ראַבינער אַ וואָרט. וואָס טהוט זיך דאָ?

ר אַ ב י נ ע ר. איך וואָלט געזאָגט אזוי. קודם כל, אזוי ווי מיר זענען אלע דאָ, וואָלט געווען אַ יושר, אזוי...

ב ר ו ך - ה ע ר ש. דברים בטלים!

ר אַ ב י נ ע ר [קוקט אויף דער ראַבינערשע, בשעת יענע גרייט צום טיש, שטעלט בראַנפּען מיט פאַרכייסען]. א ריינער אומגליק! מע לאָזט ניט אויסרעדען קיין וואָרט! אויף רעדען איז איטליכער אַ בעלן, נאָר הערען וויל קיינער נישט... איז דאָס נישט קיין קאָמעדיע? זאָג שוין דו אליין, נשמה מיינע!

ר א ב י נ ע ר ש ע [קנייטשט מיט דע פלייצעס]. א ריינע
קאמעדיע!

ש מ ח ה [קריכט אויפ'ן מיט]. מיר האבען דא א גבאי, א נאמו.
א קאזנאטשע מיט משלענעס. וואס באדארף מען נאך?
א ה ר צ י. מי ומי?

ב נ צ י. ווער איז, ווער?

א ב ר ה מ ע ל [אויך אויפ'ן מיט]. שמחה, ברוד'הערש און
דער ראבינער זענען די גבאים, און...

א ה ר צ י. נו, און ווייטער?

ב נ צ י. און ווייטער וואס?

א ב ר ה מ ע ל. היינט א נאמן... צוויי נאמנים...

ש מ ח ה. טאקי אהרצי מיט בנצין? נו, און אברהמעל?

ב ר ו ד' ה ע ר ש [שלעפט אפ שמחה'ן מיט דער האנט]. אז
ס'איז יא אזוי, איז איינער א נאמן, דער אנדערער א רואה-חשבון.

ש מ ח ה [רייסט זיך אויס פון ברוד'הערש'ס הענט]. ניין, צוויי
נאמנים און איין רואה-חשבון, אדער איין נאמן און צוויי רואה-
חשבונס: אברהמעל דער נאמן און אהרצי מיט בנצין די רואה-
חשבונס.

ב ח ו ר י מ [שמעהען אויף]. נו? נו?

ר א ב י נ ע ר. און די בחורים?

ב ר ו ד' ה ע ר ש. יונגע צאפעקלעך.

א ה ר צ י. די בחורים וועלען זיין די משלענעס.

ב נ צ י. משלענעס! משלענעס!

ש מ ח ה. האבען מיר, הייסט דאס, דריי גבאים, צוויי
נאמנים, איך מין איין נאמן מיט צוויי רואה-חשבונס...

ר א ב י נ ע ר. שש! וואס-זשע ווערט דערפון? וואס
אערט פון די גבאים מיט די נאמנים מיט די רואה-חשבונס?...

א ב ר ה מ ע ל [אויפ'ן מיט ארויף]. און זעכס משלענעס.
א ה ר צ י. ניין, זעבען משלענעס; זעבען בחורים —
זעבען משלענעס.

ב נ צ י. זעבען! זעבען!

ב ר ו ד' ה ע ר ש [נעמט זיך צום פלעשעל מיט'ן גלעזעל]. הייסט
דאס, אין א גוטער שעה? מעג מען שוין טרינקען לחיים, הא?
ש מ ח ה. ניין, האט צייט, חאפט זיך ניט! מע באדארף
דאס אלץ פארשרייבען אויף פאפיער, אין א בוך אריינשרייבען.

ר א ב י נ ע ר. וואס פארשרייבען? מע באדארף דאך פרי-
הער עפס אפסקלערען וואס צו טהון! ניט גלאט הולאם-אויף-דער-
קארטקע — גבאים, משלענעס...

ש מ ח ה. אט דאס זאג איך דאך, אז מע באדארף דאס אלס-
דינג אריינשרייבען אין א בוך אריין. מיט וואס איז אונזער חברה
ערנער פון אלע חברות?

א ב ר ה מ ע ל. נו, מאכט מען א פנקס. א טייערע מציאה
א פנקס מאכען?

א ה ר צ י. מי ומי המאכערס?

ב נ צ י. ווער מאכט דעם פנקס ווער?

ש מ ח ה. דערויף זענען דאך די בחורים באשאפען.

א ה ר צ י. חברה בחורים, וואס שווייגט איהר?

ב נ צ י. וואס שווייגט איהר וואס?

מ א ט ע ל [צו יענקלען]. נו?

י ע נ ק ע ל [צו יוסלען]. נו?

י ו ס ע ל [צו הערשען]. נו?

ה ע ר ש ע ל [צו בערקען]. נו?

פ ע ר ע ל [צו אנשלען]. נו?

א נ ש ע ל [צו איצען]. נו?

א י צ ע ל [האלט דעם "המניר" און איז שטארק פארטייעמט אין די מחשבות]. המ... המ... אאא... [צעהלט אויף די פינגער].

ב ח ו ר י מ [אלע צו איצען]. וואס האסטו דו זיך אזוי פאר-
טראכט, איצעל? א שווערע זאדאטשע פאר דיר? וואס קלעקט
דיר א פנקס מאכען? עס איז ביי דיר דאס ערשטע מאל, וואס?
א י צ ע ל [אלץ פארטייעמט]. ניין, ווייס איך... איך קלער אלץ
דעם פרט... וואס פאר א פסוק מע זאל צוטראכטען, סע זאל זיין ווי
נעוואונשען.

א ב ר ה מ ע ל. נו, מילא בקיצור, דאס איז שוין א שפע-
טעריגע דאגה! איהר מאכט נאך א פנקס, סע זאל זיין ווי עס געהער
צו זיין, אונזער חברה זאל ניט פארשעמט ווערען קעגען אנדערע
חברות.

א ה ר צ י. ווי אזוי זשע וועט הייסען אונזער חברה? מע
באדארף דאך איהר געבען א נאמען? צי ניין?

ב נ צ י. א חברה באדארף דאך האבען א נאמען א חברה.
ר א ב י נ ע ר. וואס ווערט דערפון — יא א נאמען, ניט
א נאמען? דער עיקר איז דאך, אז...

א ב ר ה מ ע ל. ע, זאגט דאס ניט, ראבינער! יעדע זאך
מוז האבען א באזונדערע נאמען.

ב ר ו ך - ה ע ר ש. שטות'עריי.

ש מ ח ה. ביי אייך איז אלץ שטות'עריי.

ב ר ו ך - ה ע ר ש [האלט זיך ביי'ס פלעשעל]. א נאמען זוכט איהר?
חברות האבען מיר שוין גענוג, דאכט זיך. [צעהלט אויף די פינגער].
חברה משניות, חברה תהלים, חברה מלביש-ערומים, סומך-נופלים,
רופא-חולים, מתיר-אסורים... טאמער וואלט דאס געהייסען „חברה
נארמאליס" הא?

א ב ר ה מ ע ל. ביי אייך איז אלץ ווערטלעך.

ר א ב י נ ע ר [שמענט זיך אויף]. הערט זשע אויס, וואס איך
וועל אייך זאגען.

ש מ ח ה [קריכט אויפ'ן מיטל]. ניין, הערט בעסער, וואס איך
וועל אייך זאגען!

ב ר ו ך - ה ע ר ש [שלעפט איהם פאר דער האנט]. וואס טויג מיר
דאס זאגען, וואס דו וועסט זאגען?

א ב ר ה מ ע ל [קריכט אויפ'ן מיטל]. לאזט אויסרעדען א ווארט
יענעם אויך א מאל! ס'איז דיר נאך א קאמעדיע מיט א אידען!

ר א ב י נ ע ר. איך פארשטעה נאך ניט, וואס שפארט מען
זיך דא? דאס קינד איז נאך נאך ניט געבוירען געווארען, און איהר
טראכט שוין מכה א נאמען!

ב ר ו ך - ה ע ר ש. איהר פאלגט מיך! מע דארף דעם נאמען
אויף סים סאט בפרות! אבי א חברה — וואס טויג דער נאמען?
לאמיר בעסער נעמען צו קאפלעך. זיך אנגעשריגען, ס'איז אזש
טרוקען אין האלז געווארען. לחיים, אידען! יונגעלייט, לחיים!
לחיים! [טרינקט].

א ל ע. לחיים, לחיים טובים ולשלום! [מע טרינקט, מע פאר-
בייסט. אלע שרייען, פילדערען, אריינפאהרענדיג איינער צום אנדערען אין די
רעד אריין. דער ראבינער וויל עפויס אויסרעדען זעהר א נויטיגע זאך, נאך מע
לאזט איהם נישט. ברודערש פארבייסט. די יונגעלייט האלטען זיך איינס
דאס אנדערע צו די מיילער. די בחורים אמפערען זיך צווישען זיך. איצעל
לייענט דעם „המניר", און ברודערש קוקט אויף איהם פון דער ווייטענס און
לאכט, ווי איינער רעדט: „קוק איהם אז, דעם שענעם פנים, מיט דעם בלאס!"...
מע רעדט, מע לאכט, מע שפארט זיך, אלץ שרייענדיג און פילדערענדיג, צוקלע-
רענדיג א נאמען דער חברה, ביז מע צענעהט זיך. — דער ראבינער מיט דער
ראבינערשע בלייבען אליין].

ר א ב י נ ע ר ש. ע. נו? מיט וואס איז מען זיך צעגאנגען?

ר א ב י נ ע ר. מיט וואס? מיט גארניט.

ר א ב י נ ע ר ש. ע. וואס הייסט, מיט גארניט? נאך אלע
געשרייען?

ר א ב י נ ע ר . לעת-עתה האט מען אויסגעקלויבען נבאים,
נאמנים און משלענעם.

ר א ב י נ ע ר ש ע . נו, און ווייטער וואָס?

ר א ב י נ ע ר . און ווייטער נאָ... [טהוט אויס די ברילען און
רייבט זיך די אויגען]. און ווייטער... לעת-עתה גארנישט.

ר א ב י נ ע ר ש ע . לעת-עתה גארנישט? [חאפט זיך מיט ביידע
הענט ביי די ווייטען און ווערט שיער נישט צענאנגען פאר געלעכטער].
חא-חא-חא! ס'איז נאָר אַ באַשרייבונג מיט אייערע אסיפות און
גענוג! חא-חא-חא! אַ קאָמעדיע, אַ ריינע קאָמעדיע!!!

פ א ר ה א נ ג .